

SEMINÁRNÍ PRÁCE 1

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 117

Vendula Horčíčková
414614, Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Datum odevzdání: 1.5.2013

Fakulta sociálních studií MU, 2012/2013

Jak moc svým chováním ovlivňujeme naše děti?

Jan Sebastian Novotný a Petr Okrajek ve své studii z roku 2012 zkoumali různé charakteristiky rodinného prostředí a jejich vliv na chování dětí. Autoři na příklad prokázali, že kouření rodičů má značný vliv na jejich děti v tom smyslu, že začnou kouřit také. Rodiče jsou pro děti vzorem se vším všudy, a to je potřeba si uvědomit.

Novotný a Okrajek v rámci mezinárodní dlouhodobé studie ELSPAC zkoumali vliv, kromě již zmíněného kouření, také např. hádek rodičů s dětmi, zaměstnanosti a nemocnosti rodičů na rozvoj rizikového chování dospívajících. Za rizikové chování lze v dnešní společnosti považovat obrovskou množství chování – od užívání návykových látek jako jsou cigarety, alkohol a drogy, přes poruchy chování, agresivitu a vandalismus, až po brzký začátek sexuálního života, promiskuitu a nedostatečnou ochranu při sexu.

Jistě mnoho z nás rozčiluje, když musí na zastávce trpět opilé výrostky nebo musí přemalovávat novou fasádu, protože je na ní graffiti. Rizikové chování ovlivňuje každého z nás prakticky neustále. Zarážející je, že častost těchto výjevů se zvyšuje a věk aktérů se naopak snižuje. A proto je důležité se věnovat odhalování rizikového chování v co nejmladším věku, aby se zamezilo jeho dalšímu rozvoji.

Autoři studie, zveřejněné v časopise E-psychologie, pracovali s 1635 chlapci a dívkami ve věku 15 let a jejich rodiči a snažili se pomocí dotazníků odhalit, které rodinné problémy nejvíce ovlivňují rozvoj rizikového chování. Výsledky studie potvrzují přímý vliv kouření – pokud kouří rodiče, kouří zhruba 50% jejich děti, zatímco pokud rodiče nekouří, kouří pouze cca 35% jejich dětí. Je přitom poměrně jedno, zda kouří jeden rodič či oba, záleží pouze na tom, jestli doma kouří někdo. Podstatné je také, jak moc rodiče kouří. Do 20 cigaret denně platí, že čím více rodiče kouří, tím pravděpodobněji budou kouřit i jejich děti. Poté následuje pokles, způsobený zřejmě tím, že tak časté kouření už některým dětem může připadat spíše nechutné a odrazuje je. Procento dětí, které i tak kouří, je ale stále poměrně vysoké – téměř 42% při kuřáctví matky a 49% u kuřáctví otce. Jako poměrně nepříznivé lze vnímat dále např. časté konflikty mezi rodiči a dětmi a nedostatek kontaktu dětí s matkou, způsobený nepřítomností matky doma na příklad proto, že je kvůli nemoci dlouhodobě hospitalizována v nemocnici nebo tráví velmi mnoho času v práci. Např. pokud jsou děti vystaveny konfliktům s rodiči, kolem 47% z nich kouří a až 79% z nich pije alkohol, což je nárůst cca o

10% oproti stavu bez konfliktů. Studie ale také potvrzuje, že není dobré, aby matky dělaly ze svých dětí mazánky a byly pořád doma. Pokud jsou matky neustále doma, jejich děti to už spíše začne rozčilovat a chovají se pak agresivněji.

Chování dětí samozřejmě kromě rodičů ovlivňuje ještě mnoho dalších faktorů – především vztahy s vrstevníky, ale také sousedství a možnosti si hrát venku, škola a osobnosti učitelů, vztahy k opačnému pohlaví apod. Role rodiny je ale přesto dostatečně velká na to, aby se rodiče zamysleli nad svým chováním. Takže neseďte pořád jen v práci, vezměte své děti někde na výlet, chovejte se k sobě přátelsky a omezte své neřesti, protože nikdo nedá vašim dětem takový vzor, jako jste vy sami!

Literatura: Novotný, J. S., & Okrajek, P. (2012). Vliv vybraných charakteristik rodinného prostředí na rizikové chování 15letých adolescentů. *E-psychologie* 6(2), 9 – 21. Dostupný z WWW: <http://e-psycholog.eu/pdf/novotny-okrajek.pdf>.

Bohužel výsledky stále interpretujete ve stylu, že rodiče mají vliv na děti. Teoreticky to je nepochybné. Bohužel z výsledků výzkumu na to usuzovat nemůžeme. Stejně tak totiž mohou mít děti vliv na rodiče. Opravu považuji za nedostatečnou. Ob